

NUORTEN
AKATEMIA

Lasten ja nuorten kielenopetuksen kuuleminen

Suomenkielisten työpajojen ja haastattelujen tulokset

Kieltenopetuksen kuuleminen

- Nuorten Akatemia toteutti lasten ja nuorten kuulemisen kielenopetuksesta Opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiantona syksyllä 2024
- Kuuleminen toteutettiin pelillistettyinä työpajoina ja haastatteluina. Työpajoissa lapset ja nuoret pelasivat joukkueissa ja itsenäisesti kuulemispeliä, joka oli rakennettu Seppo-pelillisyyshalustalle.
- Kuulemistyöpajoihin osallistui 204 lasta ja nuorta suomenkielisen perusopetuksen vuosiluokilta 3-9
- Työpajoja järjestettiin lähi- ja etätoteutuksena valtakunnallisesti
- Työpajojen teemojen käsittelyä täydennettiin seitsemällä haastattelulla
- Työpajojen ja haastatteluiden lisäksi 44 nuorta osallistui Digiraatiin, jossa he keskustelivat kielenopetuksesta ja opiskelusta verkkokeskustelualustalla.

Taustatietoja kuulemistyöpajoihin osallistuneista kouluista

Koulut sijaitsivat eri puolilla Suomea

Koulujen koko vaihteli noin 1000 oppilaan yhtenäiskoulusta suuressa kaupungissa maaseutualueen muutaman sadan oppilaan kouluun

A1-kielenä kaikissa kouluissa voi opiskella englantia, osassa oli tarjolla myös saksa, ranska tai venäjä

A2-kielistä tavallisin työpajoihin osallistuneissa kouluissa oli saksa, lisäksi osassa oli saatavilla ranska, venäjä, espanja, inarinsaame tai pohjoissaame

B2-kielenä työpajoihin osallistuneissa kouluissa oli saatavilla saksa, ranska, venäjä, espanja, inarinsaame ja pohjoissaame. B2-kieli aloitettiin kaikissa työpajoihin osallistuneissa kouluissa 8. vuosiluokalla.

Mitä kieliä osaat ainakin vähän?

Kuulemispelin aluksi lapset ja nuoret listasivat kaikki kielet, joita osaavat vähänkin

Erilaisia kieliä oli valtava määrä, tavallisimpina suomi, englanti ja saksa

Motivaatio kielten opiskeluun

Kielten opiskeluun motivoi eniten tarve kielitaidolle nyt tai tulevaisuudessa, esimerkiksi matkustellessa

- Ulkoisia motivoivia tekijöitä ovat kielen pakollisuus, palkkiot ja arv sanat
- Uuden oppiminen ja kokemus edistymisestä luovat sisäistä motivaatiota

Kielten opiskelua jarruttaa vuosiluokkien 3-6 oppilailla kiinnostuksen puute ja kielten opiskelun kuormittavuus, vuosiluokilla 7-9 jaksamisen haasteet, kielten opiskelun kuormittavuus ja ajan puute

- Kuormittavaksi koettiin kielten opiskeluun liittyvä työmäärä, opiskeluun kuluva aika sekä valinnaisten kielten oppituntien ajankohta

Noin puolet (49 %) kaikista työpajojen osallistujista ei opiskellut tai ei aio opiskella A2-kieltä

B2-kieltä opiskelevia tai sitä harkitsevia oli 10 % osallistujista

Kielivalintoihin vaikuttavat henkilöt

A1-kielen valintaan vaikuttivat eniten huoltaja ja opettaja, mutta suuri vaikutus oli myös oppilaalla itsellään

- Osassa kouluista saatavilla on vain yksi A1-kieli, minkä moni osallistuja kertoi tärkeimmäksi syyksi A1-kielivalinnalle

A2-kielen valintaan vaikutti useimmin oppilas itse, mutta suuri vaikutus valintaan oli myös huoltajalla.

B2-kielen valintaan vaikutti oppilas itse sekä perhe tai huoltaja

- Kiinnostus kohdekielen kulttuuriin, halu laajentaa sanavarastoa sekä toive ulkomailla asumisesta saivat nuoria valitsemaan B2-kielen

Valinnaisten kielten valintaan oppilaat kokevat vaikuttavansa enemmän itse, ensimmäisen kielen kohdalla valintaan vaikuttaa enemmän huoltaja

Mitä kieliä haluaisit opiskella, jos voisit valita vapaasti?

Lapset ja nuoret haaveilevat
opiskelevansa hyvin monenlaisia kieliä

Suosituimpia kieliä olivat espanja,
englanti, saksa, italia, japani, ranska ja
ruotsi.

Valinnaisen kielen keskeyttäminen

- Pieni joukko kuulemistyöpajoihin osallistuneista oli keskeyttänyt valinnaisen kielen opiskelun
- Tavallisin syy keskeyttämiselle oli se, mielenkiinto kielen opiskeluun väheni
- Muita syitä olivat jaksamisen loppuminen, suuri työmäärä, kielen opettaja, se, että kaveritkin keskeyttivät kielen opiskelun tai kielen opetusta ei enää ollut tarjolla

Miten lapset ja nuoret kannustaisivat kielten opiskeluun pariin?

Oppilaille tulee olla tarjolla tilaisuuksia käyttää kieltä esimerkiksi kielikavereiden tai kirjekavereiden kanssa tai leirikoulussa

Laaja valikoima erilaisia valinnaisia kieliä

Mahdollisuus aloittaa kielten opiskelu joustavasti eri aikoina

- "Mielestäni kielten opiskeluun halukkaita voisi kysyä useimmiin"

Pakollisia kieliä lapset ja nuoret eivät lisäisi, sillä sen pelättiin vaikuttavan kielteisesti työrauhaan oppitunneilla

Kielten opiskeluun voisi rohkaista se, jos kielten opiskelu ei lisäisi työtaakkaa merkittävästi, ja oppitunnit pidettäisiin sopivaan kellonaikaan

- "Varmaan se, että se ei kuitenkaan sisältäisi ylimääräistä koulua, se ei ole mielestäni yhtään reilua."

Kokemuksia kielisuihkutuksista

- Kielisuihkutukset ja kielimaistiaiset eivät olleet useimmille osallistujille tuttuja, mutta niihin osallistuneet pitivät kokemusta pääosin myönteisenä
- "hyvä kokemus sen takia olen kieliluokalla"
- "Oli mukava kokemus opeteltiin muun muassa värejä englanniksi."

Paras kielten tunti

- Rauhallinen ja melko hiljainen ympäristö
- Paljon suullista harjoittelua kohdekielellä
- Pareittain tai pienryhmissä opiskelua
- Kannustava ilmapiiri
- "Rento ympäristö, jossa ei tuomita, vaikka tekee virheitä"
- Pelit ja videot auttavat oppimisessa, toisaalta myös lukeminen ja kirjoittaminen ovat tärkeitä tapoja oppia
- "Pelaamalla, kattomalla videoita, kuuntelemalla ja kirjoittamalla"
- "Kertamalla sanoja ja kielioppia, tekemällä muistiinpanoja"

Oppilaiden tiedot koulun kielivalikoimasta

- Suurin osa työpajoihin osallistuneista lapsista ja nuorista kertoi tietävänsä, mitä kieliä heidän koulussaan voi opiskella
- Vuosiluokilla 3-6 77%, vuosiluokilla 7-9 89 % oppilaista tunsivat koulunsa kielivalikoiman
- Tietoa koulun kielivalikoimasta oli saatu useimmiten opettajalta
- Toiseksi yleisin tietolähde olivat kaverit

Oppilaiden vaikutusmahdollisuudet koulun kielitarjontaan

- Vuosiluokilla 3-6 oli yhtä paljon niitä, jotka kokivat etteivät voi vaikuttaa kielivalikoimaan (37 %) ja niitä, jotka eivät osanneet sanoa voivatko vaikuttaa asiaan
- "Jos olet oppilasneuvostoss. Ja jos moni muu haluaa opiskella sitä samaista vieras kieltä. Ja jos teet hakemuksen tai kerrot opettajille siitä mitä haluaisit opiskella"
- Vuosiluokilla 7-9 nuorista suuri osa (66 %) koki, että he eivät voi vaikuttaa siihen, mitä kieliä koulussa opiskellaan

Paras aika oppia kieltä

- Paras aika oppia kieltä on lasten ja nuorten mielestä mahdollisimman varhain, mutta loppujen lopuksi kieltä voi opiskella milloin vain
- "Juurikin ala-asteella, koska silloin kielen perusteiden opiskelu on helpointa kun ei ole niin hirveästi muita häiritseviä kouluaineita yhtäaikaan"
- "Milloin vain. Kielen voi oppia missä iässä vain, kunhan opiskelee kunnolla ja on kiinnostusta"

Digiraati kielenopetuksesta nuorille

Nuoret pääsivät kertomaan näkemyksiään kielenopetuksesta ja kielen opiskelusta kuulemistyöpajojen lisäksi Oikeusministeriön ylläpitämällä Digiraati-keskustelualustalla lokakuussa 2024. Digiraadin tulokset olivat hyvin samansuuntaisia kuin kuulemispelissä ja haastatteluissa saadut tulokset.

Digiraatiin osallistui 44 nuorta, joista muutama oli jo toisen asteen opiskelijoita, muut 9. luokalta

Kielten oppimiseen raatilaisia innosti tarve kielitaidolle tulevaisuudessa, matkustelu ja mahdollisuus keskustella erikielisten ihmisten kanssa

Oppimista edistäviksi tekijöiksi raadissa todettiin käytännön harjoittelu esimerkiksi puhumalla sekä kielen sisällyttäminen osaksi arkea elokuvien, sarjojen ja pelien kautta.

Nuoret toivoivat, että suullista harjoittelua lisättäisiin opetuksessa. Joidenkin mielestä ruotsin kielen opetusta voisi vähentää, ja toisaalta englannin opetusta haluttiin monissa vastauksissa lisätä.

Nuoret olivat kiinnostuneita useiden eri kielen opiskelusta: espanja, mandariinikiina, saksa, venäjä ja ranska olivat suosituimpia kieliä, mutta myös harvinaisemmat kielet, kuten karjala, herättivät mielenkiintoa. Lisäksi italia, japani, ruotsi ja kuolleet kielet kiinnostivat nuoria.

NUORTEN
AKADEMIA

Terveisiä kielenopetuksen suunnittelijoille

Lisää oppilasvaihtoja koko luokan kanssa

Mielestäni kielen opiskeluun halukkaita voisi kysyä useimmiin meiltä kysyttiin ainoastaan 4llä luokalla ja kieli vaihtoehdot olivat erittäin rajalliset

Mielestäni tärkeimpiä asioita kielessä pitäisi kerrata useammin (tärkeät kieliopit yms.) ja kielen opiskelussa kokeita pitäisi mielestäni vähentää, sillä kaikki oppivat kieltä eri tavalla ja nopeudella.

Keksikää kivoja kielipelejä

Me halutaan että olisi laajempi kielivalikoima kaikissa kouluissa ja että ei olis pelkkää tylsää opiskelua vaan esim toimintaa ja yhteydenpitoa ulkomaille esim. Retket, kielikaverit, viestittely ulkomaille

Haluaisimme valinnaisia kieliä

NUORTEN
AKATEMIA

Terveisiä kieltenopetuksen suunnittelijoille

Laittakaa koulut tarjoamaan
enemmän kieliä ja jos on
vain pieni määrä
opiskelijoita halua opiskella
jotain kieltä, tekee silti sen
kielten opiskelu ryhmän

teette jo ihan hyvin, ei
valitettavaa. Ruotsi voisi olla
valinnainen

toivottavasti yläluokilla
tulin enemmän
paperitehtäviä

kiitos heille jotka ei pakota
opiskella kaikkia kieliä

Että kouluissa pitäisi olla
MAHDOLLISIMMAN PALJON
eri kieliä mitä voi opiskella ja
jos jotain kieltä osaa jo niin
sen opiskelun voi lopettaa.

enemmän leffa tunteja ja
pelejä

Terveisiä kieltenopetuksen suunnittelijoille

